

■ ساز هنرمندان ایرانی در دوشنبه کوک شد

همزمان با برپایی هفته فرهنگی ایران در «دوشنبه» پایتخت تاجیکستان، روزهای فرهنگی و هنری ایران در شهرهای این کشور ادامه یافت.در این رویداد فرهنگی هنری بیش از ۵۱ هنرمند ایرانی از حوزه‌های تجسمی، نگارگری، نقاشی، خط، نقاشی خط، موسیقی، نقالی خوانی، هنر زورخانه‌ای پهلوانی و... آثار دستاوردهای خود را به نمایش عموم مردم گذاشته‌اند.

این نامه‌ها را به مشهد ببرد اما او به دلیل ایجاد مشکلی نمی تواند به مشهد برود. «پندار» با بازی گلاب آدینه داستان معلمی روستایی را روایت می کند که همه زندگی اش را با بچه‌ها سپری می کند.

سینمای ایران

دانش آموزی که در قاب سینما نیست

صبا کریمی! به واسطه شرایط پس از جنگ و دغدغه‌های جدی نسل دهه ۶۰، سینما همیشه یک جایگاه ویژه در اختیار آن نسل و مصانشش قرار داد به ویژه که فضای مدرسه همیشه سوزه و بستر جذابی برای روایت بسیاری از قصه‌ها بود. یک حساب سرانگشتی نشان می‌دهد تولیدات شاخصی که درباره دانش آموزان در سینما و تلویزیون وجود دارد، از فیلم‌هایی همچون «خانه دوست»، «قصه‌های مجید»، «بچه‌های آسمان»، «خرمه»، «من ترانه پانزده سال دارم» و «رنگ خدا» گرفته تا «ورود آقایان ممنوع»، «کودک و فرشته»، «بمب، یک عاشقانه»، «خورشید» و... که در سال‌های اخیر ساخته شده‌اند همه متعلق به نسل‌های قبلی است و کمتر فیلمی را می‌توان به یاد آورد که نسل‌های دهه‌های ۸۰ و ۹۰ را نمایندگی کند. شاید هم کمتر کسی متوجه این موضوع بود که نسل نوجوان امروز در صف ایستاده و منتظر است تا تصویر خودش را بیشتر از یک نقش فرعی بر پرده سینما ببیند. گرچه فیلم «سپیده» به کارگردانی هومن سیدی را می‌توان جزو معدود آثاری به شمار آورد که داستان‌ش حول محور پسر نوجوان محصلی از همین نسل دهه هشتادی می‌چرخد که درگیر مشکلات خانوادگی است و با چند جوان از خودش بزرگتر همراه ماجراجویی‌هایشان می‌شود. بیش از آن هر چه فیلم ساخته شده که نشانی از نوجوانان امروزی داشته، اساساً چیزی بیشتر از یک نقش فرعی و منفعل نبوده و مخاطبش را درگیر نکرده است.

■ **نبود تعامل بین آموزش و پرورش و سینماگران** با این حال شاهدیم اتفاق‌های اخیر که در بطن آن شمار زیادی از نوجوانان را با خودش همراه کرد، تمام توجهات را به سمت نسلی برده که کمتر می‌توان ردپایی از آن‌ها در مناسبات فرهنگی و اجتماعی یافت و گویی غایب جدی تمام این سال‌ها نوجوانان دهه هشتادی بوده‌اند و سینما هم در پرداختن به آن‌ها موفقیتی نداشته است؛ چراکه احتمالاً فیلمسازان هم شناختی از آن‌ها و دغدغه‌هایشان ندارند و سراغی از این رده سنی نمی‌گیرند. علت دیگر را هم شاید بتوان در پروانه ساخت یا حتی نمایش آثاری با این محوریت جست‌وجو کرد. با این تصور که ممکن است فیلم‌نامه‌ها با میزبانی‌های جدی روبه‌رو شوند، نمونه آن فیلم «غیبت موجه» ساخته عباس رافعی است که داستانش درباره اتفاق‌های یک مدرسه در دوران کروناست اما به دلایلی نامعلوم به محاق رفته است. گرچه یکی دیگر از دلایل عمده این کم‌کاری به وزارت آموزش و پرورش هم بازمی‌گردد و به ادعان بسیاری از فیلمسازان و تهیه‌کنندگان خبری از تعامل سازنده میان این نهاد مهم آموزشی با سینما وجود ندارد و شاید به همین دلیل است که امروز کمتر می‌توان فیلمی را یافت که درباره حال و هوای دانش آموزان و نوجوانان باشد. اما آنچه مسلم است ضرورت ارتباط و تعامل پیوسته میان نهادهایی همچون بنیاد سینمایی فارابی و حوزه هنری با آموزش و پرورش و روانشناسان اجتماعی است تا بتوان شاهد تولیداتی برای نسل امروز با دغدغه‌های آنان بود.

■ **پسر دل‌فینی، رضا عطاران را جا گذاشت** با آنکه در حال حاضر گیشه پاییزی حال و روز چندان مطلوبی ندارد اما «پسر دل‌فینی» به نویسندگی و کارگردانی محمد خیراندیش همچنان پیش‌تاز گیشه است و با گذشت بیش از دو ماه از آغاز اکران با جذب ۶۰۸ هزار و ۴۳۱ مخاطب و فروش ۱۵۴میلیارد و ۹۵۳ میلیون و ۴۳۵ هزار ریال، پدیده اکران را از آن خود کرد و رضا عطاران و بهرام رادان را جا گذاشت.

و کاشانه خود را رها کند و پسر بزرگ‌تر و نوجوان خانواده، از دست این تصمیم مادر عصبانی است. «آقای مدیر» داستان آموزگار یک مدرسه است که در راه سفر به مشهد از دانش آموزانش می‌خواهد هر یک نامه‌ای برای امام رضا(ع) بنویسند تا او کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان روزهای ۱۲ و ۱۳ آبان، همزمان با روز دانش آموز به صورت برخط و رایگان در cinema.kpf.ir/film برای اکران خواهد شد. «پدو» درباره ماه‌های آغازین جنگ تحمیلی است و مادری که قصد ندارد خانه از من نبوده است.

■ **فکر می‌کنید نویسندگان کودک و نوجوان ما تا چه اندازه این قشر را می‌شناسند؟** اگر نویسندۀای با دنیای نوجوان (به خصوص کودک) ناآشنا باشد، پذیرفته نمی‌شود. با توجه به شغلی که دارم و با کتاب‌ها و نویسندگان بسیاری آشنایی دارم از نزدیک دیده‌ام نویسندۀای که نام‌آشنای این عرصه است و کتاب‌های زیادی دارد ولی در سال کتاب‌هایش به تعداد انگشت‌های دست به امانت نمی‌رود و خواننده ندارد. دلایلش را طرز فکر نویسندۀ، عدم شناخت کودک و نوجوان، خشک‌نویسی و غرق شدن در دنیای سیاست و بزرگسالی می‌دانم.

داریم نویسندۀهایی که به اصطلاح کودک درویشان هنوز زنده است و تماشای دنیا از دیدیک کودک و نوجوان برایشان سخت نشده و کتاب‌های موفق‌ی که در این حوزه خلق می‌شود از سوی چنین نویسندگانی است. معتقدم هر نویسندۀ مخاطب‌های خاص خودش را دارد و باید هم چنین باشد. در حوزه نوجوان کتابی که تنه می‌زند به دنیای کودک زیاد داریم و گله و شکایت نوجوان‌ها در مواجهه با چنین کتاب‌هایی، سطح پایین بودن آن‌هاست برای همین این قبیل کتاب‌ها در رقابت و مقایسه با آثار ترجمه‌حرفی برای گفتن ندارند.

■ **چه تحلیلی از نوجوان امروز و مواجهه آن‌ها با وقایع اخیر دارید؟**

اگر از این قشر و نسل راضی نیستیم و رفتار آن‌ها را نمی‌پسندیم مقصر آن‌ها نیستند، مقصر مربی، معلم و تربیت‌کنندۀهای دهه‌های ۴۰، ۵۰ و ۶۰ هستند که از مهده تربیت آن‌ها برنیامده‌اند، اما به نظرم چنین نیست، این نسل با نسل مافرق دارد. باید هم فرق داشته باشد این فرمایش حضرت علی بن ابی‌طالب(ع) است: «فرزندانتان را برای زمان خودشان تربیت کنید».

این نوجوان‌ها مثل ما نمی‌اندیشند قرار هم نیست مثل ما میندیشند کما اینکه نسل امروز ژاپن مثل ژاپنی‌های پس از جنگ نمی‌اندیشند و مثل آن‌ها مردن از فرط کار را شرف و افتخار نمی‌دانند. به نظرم با این نسل باید به زبان خودشان حرف زد. این نسل تمایل شدید دارد به شفافیت و گفت‌مان آن‌هم از نوع صریح و کوتاه‌ش که زود نتیجه بدهد. اگر با زبانی غیر از زبان خودشان با آن‌ها حرف بزنیم نخواهند پذیرفت و درک نخواهند کرد آن‌گاه به زبان خودشان با ما حرف خواهند زد. درک نوجوان‌ها و تعامل با آن‌ها سخت نیست اگر آن‌را سخت و پیچیده نکنیم.

■ **نوجوانی که اهل مطالعه است و با کتاب بیگانه نیست برای بیان مطالبات و خواسته‌هایش چه می‌کند؟**

کتاب نقش تربیتی بالایی دارد، کتابخوان به مسائل بی‌تفاوت نیست و همواره کنشگر است. نوجوانی که اهل مطالعه باشد پرسشگر می‌شود. مطالبه‌گری در ذات انسان‌های کتابخوان است که نسبت به مسائل پیرامون خود حساس هستند. شکل مطالبه‌گری در کشورهای مختلف متفاوت است که بخشی از آن گره‌خورده به فرهنگ، آیین و باورها اما شکل بارز و شناخته‌شده‌اش در تمام دنیا با حضور در خیابان نمود پیدا می‌کند که بیشتر به منظور دیده شدن و بیان اعتراض شکل می‌گیرد. با اینکه ساختار اعتراض در بسیاری از کشورها به هم شبیه است اما برخورد با این اعتراض‌هاست که تعیین‌کننده است. اعتراض‌های خیابانی ریشه در خشم دارد و مخرب است اما مدیریت آن نباید با خشم باشد که در این صورت دامنه اعتراض‌ها گسترده و زمان آن طولانی می‌شود.

■ **واکنش ثریا قاسمی به خبری درباره «آرتین»** ثریا قاسمی در مکالمۀای کوتاه با ایسنا درباره انتشار خبرهایی از یک صفحه در فضای مجازی مبنی بر اینکه او برای سرپرستی «آرتین» که در حمله تروریستی به شاهچراغ والدین خود را از دست داده است، اعلام آمادگی کرده است، گفت: من هیچ صفحه‌ای در فضای مجازی ندارم و این مطلب به نقل از من نبوده است.

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان روزهای ۱۲ و ۱۳ آبان، همزمان با روز دانش آموز به صورت برخط و رایگان در cinema.kpf.ir/film برای اکران خواهد شد. «پدو» درباره ماه‌های آغازین جنگ تحمیلی است و مادری که قصد ندارد خانه از من نبوده است.

گفت‌وگو با نویسنده رمان «گریز از سال صفر» درک نوجوان‌ها سخت نیست اگر...

ما جامعه پرسشگری نیستیم. ما را پرسشگر و مطالبه‌گر تربیت نکرده‌اند و این گناه و نقص بزرگ مدرسه‌ها و اماکن تربیتی ماست. ما به نوعی از طرح پرسش گویزان هستیم چون نمی‌خواهیم برای یافتن جواب تلاش کنیم شاید برای همین کمتر به طرف نوشتن کتاب‌های علمی تخیلی می‌رویم.

هستند تا کتبی. در این کشورها علم وارداتی است و به میان مردم راه نیافته است. نویسندۀها هم بخشی از همین مردم هستند و کم‌اطلاع از علم. برای خلق آثار خوب علمی تخیلی باید چهره‌های علمی و متخصص وارد عرصه شوند که چنین اتفاقی نمی‌افتد. چرا؟ به این دلیل که در ایران یک چهره آشنا به علم، حیطه ادبیات (به خصوص ادبیات کودک و نوجوان) را در شآن خودش نمی‌بیند. از طرفی این قبیل چهره‌های علمی با تکنیک‌های منطق بر علم باشد و احتمال تحقق در آن‌ها ممکن به نظر آید.

■ **بسیاری از نوجوان‌ها در ژانر علمی تخیلی کتاب‌های ترجمه را دنبال می‌کنند. این مسئله به دلیل بضاعت کم ادبیات کشور ما در این نوع است یا جذابیت کتاب‌های ترجمه و تبلیغات پیرامون آن‌ها؟**

ما جامعه پرسشگری نیستیم. ما را پرسشگر و مطالبه‌گر تربیت نکرده‌اند و این گناه و نقص بزرگ مدرسه‌ها و اماکن تربیتی ماست. ما به نوعی از طرح پرسش گریزان هستیم چون نمی‌خواهیم برای یافتن جواب تلاش کنیم شاید برای همین کمتر به طرف نوشتن کتاب‌های علمی تخیلی می‌رویم. مشاهده کرده‌ام مخاطب‌های این قبیل کتاب‌ها بیشتر خلاق و پرسشگر هستند. در مورد علم و دانش تن به مطالعه می‌دهند و می‌خواهند سطح فهم و در یافت خودشان را بالا ببرند.

■ **شما پیش از این، رمان «آب و زنجیر» را با موضوع جنگ، «روی سیم‌تار» را با موضوع چیستی مرگ و مرگ‌هراسی و «رد انگشت‌های اصلی» را با موضوع هویت‌یابی نوشته‌اید. این نشان می‌دهد نویسندۀای دغدغه‌مند هستید. موضوع‌های داستان‌ها با چه ملاکی انتخاب می‌شوند؟**

در کارگاه‌های داستان‌نویسی به هنرجوها تأکید می‌کنم نویسندۀ مصلح اجتماعی نیست. مشکل و معضل را می‌بیند شاید برای رفع آن راحل و راه‌چاره بلد نباشد. شاید هم بلد است اما منابع و قدرت الزام‌آور و امکاناتی در اختیار

■ **دومین جایزه جهانی برای فیلم هومن سیدی** جشنواره فیلم «توکيو» به کار خود پایان داد و فیلم «جنگ جهانی سوم» ساخته هومن سیدی که در بخش مسابقه اصلی این رویداد سینمایی حضور داشت در نهایت جایزه ویژه هیئت داوران را به خود اختصاص داد. همچنین فیلم «پروانه‌ها فقط یک روز زندگی می‌کنند» ساخته محمدرضا وطن‌دوست که در بخش فیلم‌های بلند آسیایی حضور داشت نیز جایزه بهترین فیلم این بخش را از آن خود کرد.

◀ **اکران برخط سه فیلم سینمایی کانون همزمان با روز دانش‌آموز** سه فیلم سینمایی «پدو» ساخته مهدی جعفری، «آقای مدیر» به کارگردانی حسن آفاکریمی و «پندار» به کارگردانی لیلا میرهادی از تولیدات

خدیجه زمانیان

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان رمانی برای گروه سنی بالای ۱۵ سال منتشر کرده به نام «گریز از سال صفر».

«گریز از سال صفر» نوشته حسین قربانزاده خیایو جلداول سه‌گانه‌ای علمی تخیلی است که به تازگی به بازار کتاب آمده و قرار است دو جلد دیگر آن منتشر شود. در این رمان زمین، درختان و گیاهان به دلیل بی‌توجهی انسان به محیط زیست و بلایایی که بر سر طبیعت آورده، نیست و نابود شده‌اند اما بشر هنوز زنده است و سبک زندگی تازه‌ای در جریان است و دنیا به شکل یک کشور به حیاتش ادامه می‌دهد و به ظاهر مشکلی وجود ندارد. بشر مثل همیشه راضی، اما موجودات ریز که قرن‌ها به چشم نمی‌آمدند قد برافراشته‌اند و چنان قدرتمند و مهیب شده‌اند که بشر با تمام دانش و توانایی‌اش در مقابله با آن‌ها ناتوان است.

بد ندیدیم در آستانه روز دانش آموز درباره این رمان و ویژگی‌های آن با نویسنده‌اش به گفت‌وگو بنشینیم اما از آنجا که قربانزاده خیایو، مربی کانون پرورش فکری است و با نوجوانان ارتباط مستمر دارد، بحث ما رسید به نوجوان امروز، مطالبه او و نقشش در وقایع اخیر. این گفت‌وگو را بخوانید.

■ **چه شد که تصمیم گرفتید رمانی علمی تخیلی با موضوع محیط زیست بنویسید؟**

من مربی داستان‌نویسی کانون پرورش فکری هستم. هر روز با کودکان و نوجوانانی سروکار دارم که علاقه و گرایش‌های تازه‌ای از خود بروز می‌دهند، برای درک و نزدیک شدن به آن‌ها باید دنیایشان را شناخت. ژانر علمی تخیلی و ترس در بین این گروه‌ها محبوبیت دارد. هر چند تنها دلیل نوشتن رمان «گریز از سال صفر» نیاز و خواست این قشر از مخاطب‌ها نیست ولی این استقبال بی‌تأثیر هم نبود.

دلیل پربنگ نوشته شدن این رمان، نقش و تأثیر کتاب‌های علمی تخیلی در غنی‌سازی تخیل و بالا بردن خلاقیت در مخاطب است. کتاب‌های ژانر علمی تخیلی برای تفهیم آموزه‌ها، ارائه نکات تربیتی و ترغیب به تأمل و اندیشیدن، بهتر و سریع‌تر مخاطب را با خود همراه می‌کنند. پیش از اینکه نویسنده باشم مربی کودک و نوجوانم، یافتن مسیر پربار و کارآمد برای تربیت و تأثیرگذاری برایم مهم است و در اولویت.

رمان‌های علمی تخیلی برای مخاطب لذت به همراه دارد که کودک و نوجوان خواهان آن است. ماجراجویی، بریدن و دور شدن از دنیای واقعی، دادن فرصت برای کشف، تبدیل ناممکن‌ها به ممکن، بررسی احتمال‌ها، امکان سیر و سفر در دنیا‌های ناشناخته، کهکشان‌ها و سرزمین‌های رؤیایی، زیست در شرایط خاص، خطرناک و نفسگیر، چشیدن طعم ترس و وحشت، تلاش برای ساختن دنیایی بهتر، وسیع‌تر شدن دنیای خیال‌ورزی و از بین رفتن ترس با شناخت موقعیت‌ها و بسیاری دیگر، از ارزش‌های کتاب‌های ژانر علمی تخیلی است.

برای همین می‌خواستم از این فرصت هم برای نزدیک شدن به دنیای نوجوان‌ها بهره ببرم. تصویری از آینده پیش رویشان قرار بدهم که به رشد اندیشه و ایجاد پرسش ختم خواهد شد.

■ **مطالعه کتاب‌های ژانر در کشور ما چه جایگاهی دارد؟**

هنوز والدین و حتی متصدیان تربیتی در کشور ما هستند که اعتقاد دارند افسانه، ژانر ترس و وحشت، ژانر پلیسی جنایی و ژانر علمی تخیلی برای کودک و نوجوان زیانبار و نوشتن چنین آثاری بیپوده و عبت است.

در زمانی که کتاب‌های ژانر در کشورهای صاحب ادبیات داستانی قوی، دارای مخاطب فراوان هستند، پرفروش‌اند، صاحب اتحادیه بوده و جلسات آموزش و محافل نقد و بررسی منظم دارند در کشور ما آثار انگشت‌شمار و محتاطانه در قالب آثار ژانر نوشته می‌شود. در باور مردم و حتی برخی از نویسندۀها انگار کشورمان، شهرها و طبیعت آن نمی‌تواند مکان یک رخداد فضایی باشد. مثلاً یک بشقاب پرندۀ چرا نمی‌تواند در یک نقطه از ایران بنشیند؟ یا چرا یکی از اساطیر ایران نباید با موجودات فرازمینی درگیر شود یا ارتباط برقرار کند؟ به نظرم قابلیت اقلیمی، فرهنگی و اساطیری زیادی وجود دارد که می‌تواند پایه و اساس یک رمان علمی تخیلی باشد.

به صراحت و با استدلال بیان شده است که

امین حیایی یا «خوب، بد، زشت» به آنتن آمد

مجموعه تلویزیونی طنز «خوب، بد، زشت» به کارگردانی منوچهر هادی از شب گذشته روی آنتن شبکه آی فیلم رفت.

امین حیایی، بهاره رهنما، محمد کاسبی، شهین تسلیمی، نیلوفر خوش خلق،

سیروس همتی،

صدیقه کیانفر، حسین

محب اهری و سوسن

پرور در این مجموعه

طنز به نقش آفرینی

می پردازند.

این مجموعه هر شب

ساعت ۱۹:۰۰ روی

آنتن آی فیلم می‌رود

و بازپخش آن نیز در

ساعت‌های ۰۳:۰۰ و

۱۱:۰۰ روز بعد

خواهد بود.

پرفروش‌ترین نویسندۀهای نمایشگاه مجازی کتاب

علی‌رمضانی، مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران گفت: در سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران میزان فروش در گروه‌های موضوعی به ترتیب کودک و نوجوان،

ادبیات، علوم اجتماعی، دین، کمک‌درسی، آموزشی، روان‌شناسی، تاریخ و جغرافیا، علوم پزشکی، مهندسی، هنر، فلسفه و منطق، علوم، زبان، کتاب‌های لاتین و عرب، خانواده و زندگی‌خانوادگی، دانش عمومی و ورزش بوده است. همچنین پنج نویسنده پرفروش سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در بخش مجازی مرحوم علی صفایی حائری، محسن عباسی‌ولدی، حسین فتحاحی، محمد میرکیانی و مهدی آذر یزدی هستند.